

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА БЕОГРАД

На основу одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 3044/1 од 03. 12. 2014. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије, и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрана је Комисија за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор редовног професора за ужу научну област Неохеленистика (предмет Грчки језик и књижевност) у саставу др Весна Половина, редовни професор Филолошког факултета БУ, др Александра Вранеш, редовни професор Филолошког факултета БУ, др Слободан Грубачић, професор емеритус Филолошког факултета БУ и др Александар Лома, редовни професор Филозофског факултета БУ. У складу са чланом 65 Закона о универзитету и чланом 117 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс објављен 17. децембра 2014. године у листу *Послови*, бр. 600 пријавио се један кандидат, др Милена Јовановић, досадашњи ванредни професор на Катедри за неохеленске студије Филолошког факултета БУ. Кандидаткиња је приложила све податке предвиђене конкурсним захтевима.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Школовање:

Др Милена М. Јовановић, рођена 30. јануара 1950, дипломирала је 1972. године на Групи за класичну филологију Филозофског факултета БУ (просек 9,23), где је исте године уписала постдипломске студије (просек 10,00). Магистарски рад под насловом *Салустије и његови српскохрватски преводи* одбранила је са особитим успехом 1987. године. Докторску дисертацију *Класична филологија и војвођанско школство у 19. веку* одбранила је, такође са особитим успехом, 1997. године на Филозофском факултету у Новом Саду. Положила је стручни испит у Београду 1978. године са одличним успехом.

Радна места:

Предавала је грчки и латински језик у средњем (Школа правне и биротехничке струке, Математичка и Филолошка гимназија у Београду) и високом образовању (Правни факултет БУ, Филозофски факултет УНС и Филолошки факултет БУ).

На Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду радила је најпре као спољни сарадник, где је држала вежбе из грчког и латинског језика са студентима историје и студентима француског и румунског језика (1990-1993), затим као асистент за предмет Класични језици (1993-1997) и, најзад, као доцент за исти предмет (1997-2003).

Од 2003. године ради на Филолошком факултету БУ у звању доцента за предмет Класични грчки језик на Катедри за неохеленске студије. Године 2005. поново је бирана у

звање доцента, а године 2011. у звање ванредног професора. Осим предмета Класични грчки језик на основним студијама држи наставу из предмета Грчка књижевност и Латински језик, на мастер студијама предмет Рецепција грчке књижевности код Срба, Примењена лингвистика и настава грчког језика, док на докторским студијама држи наставу из предмета Терминологија и терминографија.

Говори француски и македонски језик, а стручном литературом се служи на новогрчком, енглеском, италијанском и немачком. Преводи са оба класична језика.

Менторски рад

Наставно-научно веће Филолошког факултета БУ именovalo је 2013. године др Милену Јовановић за ментора В. Стојичићу (тема „Рецептивне језичке активности у универзитетској настави страног језика – релације између модерног грчког и српског језика“) и А. Рађеновић (тема „Индикатив претерита у грчком и српском језику“), а 2014. године И. Милојевић (тема „Соматизми у грчком и српском фразеолошком систему“). Веће научних области друштвено-хуманистичких наука дало је сагласност на све три теме докторских дисертација. Положили су све испите са највишим оценама и испунили све обавезе у предвиђеним роковима, постигли најбоље резултате на стручним усавршавањима у Грчкој и на Кипру и према предвиђеном плану вредно раде на својим дисертацијама.

Осим наведеног, др Милена Јовановић је била ментор за израду (одбрањених) магистарских радова (Ј. Новаковић и Т. Костић-Пахноглу) као и за израду петнаест (одбрањених) мастер радова на Катедри за неохеленске студије Филолошког факултета БУ.

Суделовање у комисијама за одобрење тема и за одбрану докторског, магистарског и мастер радова, као и у комисијама за избор у звања

На Филозофском факултету БУ била је члан Комисија за одобрење теме за израду докторских дисертација и Комисија за одбрану докторских дисертација (Д. Димитријевић, Б. Пендељ, М. Обрадовић, А. Елаковић-Ненадовић), а на Филолошком факултету члан Комисије за одбрану докторске дисертације Д. Тодоровића.

Др Милена Јовановић је била члан Комисија за одобрење теме за израду магистарских радова и Комисија за одбрану магистарских радова (Ј. Новаковић, Т. Костић-Пахноглу, М. Кисић, Д. Димитријевић).

Била је и члан комисија Филолошког и Филозофског факултета БУ за припрему извештаја о кандидатима који су се јављали на конкурс за избор у звање доцента (П. Мутавцић, А. Елаковић-Ненадовић, Д. Тодоровић на Филолошком факултету, а Д. Димитријевић и Б. Пендељ на Филозофском факултету); била је такође члан комисија за изборе у звања асистента, вишег лектора, лектора и сарадника у настави на оба факултета.

Педагошки рад

Као педагог, др Милена Јовановић посвећује највише пажње настави и раду са студентима (нарочито са студентима прве године) као најважнијем аспекту педагошког рада на факултету. У настави примењује методичке поступке засноване на активном учешћу студената, развијању критичког мишљења и истраживачких компетенција студената. У настави и кроз предиспитне обавезе укључује студенте у различите форме истраживачког рада: презентације, израде семинарских радова заснованих на прикупљању и анализи архивске грађе. Организовала је и ове академске године Преводилачку радионицу (са студентима на мастер студијама).

Овакав приступ, који подразумева благовремено и подробно информисање, директно или електронским путем, у великој мери доприноси да студенти мотивисано испуњавају своје обавезе и редовно студирају (залагање и резултати у раду представљају мерила за добијање неке од стипендија у Грчкој или на Кипру).

Исту такву пажњу др Милена Јовановић посвећује и раду са научним подмлатком, поготово са докторантима, што значи да за вредновање њиховог доприноса у реализацији наставе и научног напредовања важе иста мерила, а то су залагање и посвећеност у раду са студентима.

Инсистирање на квалитету допринело је да за релативно кратко време студијски програм Катедре за неохеленске студије (уз англистику и романистику) буде признат од стране надлежног министарства у Републици Грчкој (ДОАТАП, раније ДИКАЦА).

Друга врста њеног педагошког рада огледа се у организовању ваннаставних активности студената (предавања, песничке вечери, хор и позоришне представе) и у подстицању волонтерског рада (друштвено оправдане активности), што је 2013. године било нарочито изражено за време елементарне непогоде (поплаве).

Усавршавања

Боравила је више пута (11) на научном усавршавању у Фондацији Арт у Женеви (1999-2009), са различитим истраживачким темама, углавном у вези са класичним грчким језиком. Године 2006. обавила је истраживање о Фердинанду де Сосиру у Рукописном одељењу Универзитетске библиотеке у Женеви (15. јун-15. септембар 2006), док је у академској 2010-2011 обавила додатна истраживања о Жану Психарију. Суделовала је у три програма стручног усавршавања које је организовао Филолошки факултет са Дејвидом Литлом, професором Тринити колеџа из Даблина (3 сертификата).

Сарадник САНУ и МС

Својевремено је радила као спољни сарадник на научним пројектима у Старословенском одсеку Института за српскохрватски језик САНУ (1971-1973. и 1978) и као сарадник Одбора за историју књижевности САНУ (Пододбор за књижевне теорије, 1977. и 1978). Била је сарадник Матице српске на изради *Српског биографског речника* (од 2003).

Сарадник Министарства просвете Републике Србије

Била је, све до 1990, саветник за преглед наставе латинског језика и члан Комисије Просветног савета за израду планова и програма за Филолошку гимназију, као и за остале гимназије и средње стручне школе. Учествовала је у раду Комисије за класичне језике у оквиру Комисије за област *Језик, комуникација, књижевност* при Министарству просвете и спорта Републике Србије (2002-2004).

Била је члан Комисије за полагање стручног испита за предмет Методика латинског језика (Филозофски факултет УНС, од 1997. до измене Закона који регулише ту материју).

Од године 2006. члан је Комисије за полагање испита за стицање лиценце наставника, васпитача и стручног сарадника коју именује Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије у својству испитивача методике стручног предмета за стицање лиценце наставника класичних језика.

Др Милена Јовановић је редовно, до 2001. године, на основу програма рада Секције професора латинског језика Асоцијације за класичне студије Србије, организовала семинаре ради стручног усавршавања професора класичних језика у гимназијама и средњим школама. Од године 2001, у оквиру програма рада Асоцијације за класичне студије Србије, а на основу

одобрених програма, она организује семинаре у сарадњи са Министарством просвете Републике Србије, Одељењем за класичне науке Филозофског факултета БУ и Филолошким факултетом БУ.

Од године 2008. непрекидно је ко-аутор и реализатор обавезног програма сталног стручног усавршавања запослених у образовању и васпитању под насловом „Креативна настава класичних језика“, који одобрава Завод за унапређивање образовања и васпитања.

Сарадник је Завода за унапређивање образовања и васпитања за потребе Центра за развој програма и уџбеника.

Била је рецензент неколико уџбеника латинског језика у издању Завода за уџбенике. Рецензирала је и *Збирку тестова из грчког језика 1* (за студенте прве године неохеленистике), као и *Практикума из неохеленистике 1* (за студенте исте године).

У сарадњи са Министарством просвете и Одељењем за класичне науке Филозофског факултета БУ сваке године организује републичко такмичење ученика гимназија и средњих школа у знању грчког и латинског језика.

Треба истаћи да су ове активности биле у функцији унапређивања наставе класичних језика у корелацији са наставом страних и српског језика.

Учешће у реформи образовања

Активно је учествовала у процесу реформе наставе на Филолошком факултету, укључујући успостављање сарадње са многим универзитетима (Берлин, Женева, Монпеље, Софија, Гранада, Печуј, Букурешт, Љубљана итд.), а нарочито са универзитетима у Републици Грчкој (Солун, Атина, Крит, Јањина, Комотини) и Републици Кипар.

Осмислила је курикулум за неохеленске студије и концепт обавезних предмета и њихових силабуса у првом кругу акредитације 2006, створила затим тим, који је до детаља упознао и усвојио Заједнички европски (референтни) оквир за живе (и класичне) језике, учење, наставу и евалуацију, са којим је сваке године, континуирано, радила на унапређивању реформисане наставе, тако да су следећа два акредитациона круга (2009. и 2014) била углавном рекапитулација и евалуација урађеног до тада.

Сарадња са Републиком Грчком и Републиком Кипар

Успоставила је успешну сарадњу са Министарством образовања и вера Републике Грчке у вези са ангажовањем страних лектора и додељивањем стипендија студентима основних и мастер студија, како би стипендије добили најбољи, на основу рангирања по успеху. Успоставила је и сарадњу са Хеленским пословним удружењем у Србији, Амбасадом Републике Грчке у Београду, као и Хеленско-америчком унијом, који су донацијама опремили мултимедијалну учионицу на Филолошком факултету. Посебно је велики успех што је успоставила сарадњу са Министарствима просвете би финансија Републике Кипар, не само по питању донација (књиге и дидактички материјали), него што је обезбедила да сарадник Катедре С. Ђорђевић добије стипендију и додатну помоћ и подршку Фондације Левендис на основу чега је завршио двогодишње постдипломске студије и уписао докторске студије (архивска истраживања и друге обавезе испунио је према предвиђеном плану). Осим тога, успоставила је сарадњу са Аристотеловим универзитетом у Солуну, са Критским универзитетом и Демокритовим универзитетом у Тракији, као и са Епирским институтом за технологију у Јањини.

Као директор испитивачког центра за проверу знања грчког језика - Ελληνισμός (Елиноматија) при Филолошком факултету успешно је организовала испит за више од 300 кандидата (2006/2007, 2007/2008, 2008/2009), међу којима је било и оних из Републике Српске (официрски кадар) и Републике Хрватске.

Организовала је гостовања професора из Грчке, Немачке и са Кипра, који су држали предавања студентима и семинаре наставницима и сарадницима Катедре за неохеленске студије (проф. емер. С. Ефстатијадис, проф. К. Димадис, проф. П. Вутурис, проф. Х. Бакирцис, проф. Т. Гогас, и други) или, на пример, Округли сто са наставницима из Грчке на тему стручног усавршавања наставника и сарадника (проф. Мути, проф. Копсиду, проф. Русуљоти, проф. Капуркациду и проф. Вервитис, итд).

Учешћа на научним скуповима

Учествовала је са рефератима у земљи и иностранству (Нови Сад, Београд, Сремски Карловци, Зрењанин, Ниш; Загреб, Пула, Скопље; Лондон, Кавала, Ђенова, Букурешт, Будимпешта, Софија, Берлин, Гранада, Херцег Нови, Сарајево, Бордо, Солун).

Уреднички рад и организација скупова

Била је уредник два научна зборника (*Неохеленско наслеђе код Срба* и *Фердинанд де Сосир – век опште лингвистике*). Оснивач је научних часописа *Хеленске свеске* и *Примењена лингвистика*. Од године 2011. уредник је *Збирке тестова са пријемних испита из грчког језика* (Филолошки факултет).

Успешно је организовала међународне научне скупове које је подржало Министарство науке: *Хеленско и неохеленско наслеђе у српској књижевности и култури* (2005), Конгрес ДПЛС *Примењена лингвистика данас* (2006), *Фердинанд де Сосир – век опште лингвистике* (2006), *Νίκος Καζαντζάκης διαχρονικός* (2007), *Античка драма* (2008), *Вишејезичје и југоисточноевропски ареал* (2010).

Чланство у друштвима, удружењима итд.

Члан је Удружења књижевних преводилаца Србије, Асоцијације за класичне студије Србије - АКСС, Асоцијације за неохеленске студије Србије - АНСС, «Société internationale des amis de Nikos Kazantzaki», Друштва за проучавање 18. века, Друштва за историју природних и математичких наука у Срба и Друштва за примењену лингвистику Србије - ДПЛС (већина ових друштава су чланови одговарајућих међународних асоцијација).

Учешће у пројектима

По позиву је учествовала на међународном пројекту у Будимпешти од 1. априла до 30. јуна 2010. године (Focus-group convened by Professors Gábor Klaniczay, Axer Jerzy and György Karsai, studying “*Gnôthi seauton! Classics and Communism; the History of the Studies on Antiquity in the Context of the Local Classical Tradition, Socialist countries 1944/45-1989/90*”, supported by the Fritz Thyssen Foundation in Spring 2010). Учесници су били из земаља некадашњег социјалистичког лагера, Совјетског савеза и бивше Југославије. Због значаја теме пројекат је продужен (конференција је одржана у Љубљани 2013. и Варшави 2015).

Остале активности

Одржала је више јавних предавања на Коларцу о Фердинанду де Сосиру, поводом стогодишњице *Курса опште лингвистике* и 150-годишњице његовог рођења (*Фердинанд де Сосир – човек свога времена*, 30. март 2007), о Рицосу и Казанцакису (*Δεν ελπίζω τίποτα, δε φοβάμαι τίποτα, είμαι λέφτερος*, 30. октобар 2009); у Удружењу књижевника Србије је говорила о Марангопулосу (Савремена грчка књижевност, 28. фебруар 2006); у Удружењу књижевних

преводилица Србије о Љиљани Црепајац (Образложење награде за животно дело, 22. новембар 2006); на ФДУ о Аристофану (*Аристофанове Птице*, 29. новембар 2007).

Уз пријаву на конкурс др Милена Јовановић је, према уобичајеној процедури, приложила комплетну библиографију.

ПОДАЦИ О ОБЈАВЉЕНИМ РАДОВИМА

(1972-1996)

1. Петроније Арбитер: Топла браћа. *Књижевна реч* (Београд), 5 (1972), стр. 23. /Превод са латинског/
2. Хорацијева писма (Хорације: *Писма*. Прев. Радмила Шалабалић. Београд: СКЗ, 1972). *Књижевна реч* (Београд), 10 (1973), стр. 4. /Приказ/
3. Српска рапсодија Филипа Вишњића (Милан Будимир, *Српска рапсодија Филипа Вишњића. Радови* књ. XVIII Одељење друштвених наука, 15, Академија наука и уметности БиХ, Сарајево 1973). *Књижевна реч* (Београд), 13 (1973), стр. 23. /Приказ/
4. In metoġiam Милан Будимир. *Књижевна реч* (Београд), 43 (1975), стр. 2. /Прилог/
5. Петроније Арбитер: Сатирикон. *Књижевна реч* (Београд), 64 (1976), стр. 10. /Превод са латинског/
6. Петроније Арбитер: Еумолп опева римске грађанске ратове. *Градина* (Ниш), 11 (1976), стр. 311. /Превод са латинског са уводом о писцу и коментаром/
7. *Poetica praeplatonica*. (Превод грчких текстова за пројекат *Античке књижевне теорије* у макропројекту *Ране поетике* САНУ). Београд, 1977. /Превод са грчког, око 60 дактилографисаних страна/
8. *Изреке и пословице*. (Превод са грчког и латинског језика за пројекат *Пословице о речи* САНУ). Београд, 1978. /Око 120 дактилографисаних страна/
9. *Црквенословенски речник српске редакције* у пројекту Института за српскохрватски језик Београд, Старословенски одсек. 1971, 1972, 1973, 1978. /Контрола грчких одредница у више од 1000 обрађених листића/
10. Гај: *Институције*. Београд: Нолит, 1982, стр. 330. /Редакција српскохрватског превода према оригиналном латинском тексту и рецензија/
11. *Arg boni et aequi* (Гај: *Институције*. Прев. Обрад Станојевић. Београд: Нолит, 1982). *Књижевна реч* (Београд), 207 (1983), стр. 16. /Приказ/
12. Иван Чесмички: О преплодном дрвету. *Копча 5 (Преводилачке споне, Зборник радова)*. Нови Сад: Институт за јужнословенске језике Филозофског факултета, 1985, стр. 15-16. /Превод са латинског, излагано на *Преводилачким спонама* у Новом Саду 1984. године/
13. *О крсном имену* (Зборник). Баштина, књ. 13. Београд: Просвета, 1985, стр. 515-519. /Превод латинских цитата у радовима Милоја Васића и Ћира Трухелке/
14. Попуњена празнина (Бухвалд, В. – Холвег, А. – Принц, О.: *Речник грчких и латинских писаца антике и средњег века*. Прев. Албин Вилхар. Београд: Вук Караџић, 1984). *Књижевне новине* (Београд), 682 (1985), стр. 14 /Приказ/
15. *Настава класичних језика у СР Србији*. Пула, 1986. /Саопштење на скупу Савеза друштава за античке студије Југославије на 3 дактилографисане стране/
16. *Салустије и његови српскохрватски преводи*. Београд, 1986. /Магистарски рад, 278 дактилографисаних страна/
17. Неки проблеми превођења историјског инфинитива на примерима из Салустија. *Копча 6-7 (Преводилачке споне, Зборник радова)*. Нови Сад: Друштво књижевника Војводине, 1987, стр. 143-151 /Излагано на *Преводилачким спонама* у Новом Саду 1986. године/

18. Живот и рад Руђера Бошковића. Први преводи са латинског на српскохрватски језик неких Бошковићевих текстова. *Дело* (Београд), 1-2, год. XXXIII, јануар-фебруар 1987, стр. 253-254 /Превод са латинског/
19. Обрад Станојевић и Милена Јовановић: *Латински за правнике*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1987⁵, 1990⁶, 1995⁷, стр. 164.
20. *Два превода Салустија*. Загреб, 1987. /Излагање на скупу "Studia classica u Hrvatskoj 1607-1987", 15 дактилографисаних страна/
21. Херонда: Мимијамби. *Мостови* (Београд), год. XVIII, св. 3 (71), јул-септембар 1987, стр. 340-356. /Превод са грчког, са белешком о писцу/
22. Преводи Херондиног *Учитеља*. Зрењанин, 1988. /Излагање на *Преводилачким спомама*, 8 дактилографисаних страна/
23. *План и програм филолошке гимназије (класични језици)*. Ниш, 1988. /Излагање на симпозијуму „Учење и настава страних језика“, 12 дактилографисаних страна/
24. Нека питања превођења Херондиних *Мимијамба*. Београд, 1988. /Излагање на Београдским преводилачким сусретима, 16 дактилографисаних страна/
25. Преводи Салустија код Срба објављени и рукописни. Зборник радова *Античке студије код Срба*. САНУ, Балканолошки институт. Посебна издања, књ. 37. Београд: САНУ, 1989, стр. 145-156. /Излагано на научном скупу „Историја античких студија код Срба“ у Матици српској у Новом Саду 1987. године/
26. *Рационализација програма класичних језика (културолошко-језичка и природно-математичка струка)*. Врњачка Бања, 1989. /Саопштење на Саветовању просветно-педагошке службе СРС, 4 дактилографисане стране/
27. *Iudex у војвођанској терминологији XVIII-XIX века*. Зборник *Матице српске за књижевност и језик* (Нови Сад), књ. 38, св. 2 (1990), стр. 287-291. /Излагано на научном скупу „Рецепција антике у Војводини“ у Новом Саду 1990. године/
28. *La poésie épique grecque ancienne et la poésie épique serbe comparées dans l'enseignement*. Лондон. 1990 /Излагање на међународном скупу Colloquium didacticum classicum XIII Londiniense: "The Ancient and the Modern World: Forms of Translation", King's College London April 2nd-6th, 1990, 21 дактилографисана страна и 16 страна прилога/
29. Неки примери професионалне терминологије на латинском језику у званичној употреби у Војводини у XVIII и XIX веку. *Жива антика*. Посебна издања бр. 9. Скопље, 1991, стр. 54-57 /Излагано на V научном скупу Савеза друштава за античке студије Југославије „Грчко-римска антика у Југославији и на Балкану“ у Скопљу 1989. године/
30. Контрастирање садржаја неких латинских термина (1. в. п. н. е. и 18 (19. век у Војводини). Зборник радова IV симпозијума *Контрастивна језичка истраживања*. Нови Сад: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 1991, стр. 145-149
31. Марко Тулије Цицерон: *Беседник и стил*. У: *Теоријска мисао о књижевности*. Приредио Петар Милосављевић. Нови Сад: Светови (Београд: Култура), 1991, стр. 43-48. /Превод са латинског/
32. „Призори из Грчке“. *Књижевне новине* (Београд), 870 (1993), стр. 10. /Приказ/
33. Негован Рајић: *Граница*. *Књижевне новине* (Београд), 888 (1994), стр. 11. /Превод са француског са В. Јовановићем/
34. Даринка Невенић Грабовац и Милена Јовановић: *Рецензија за скрипта Латински језик за медицинаре мр Радмиле Матић*. Београд, 1994.
35. Даринка Невенић Грабовац и Милена Јовановић: *Рецензија за скрипта Latin language in medical terminology мр Радмиле Матић*. Београд, 1995.
36. Даринка Невенић Грабовац и Милена Јовановић: *Рецензија за уџбеник Латински језик за медицинаре мр Радмиле Матић*. Београд, 1996.
37. Љубимо род свој али не мрзимо и не гонимо другиј! *Књижевне новине* (Београд), 926 (1996), стр. 15. /Чланак/

38. Гај Валерије Катул: О Арију. *Поезија* (Београд), 2 (1996), стр. 5. /Превод с латинског, упоредо оригинал/
39. Сапфа: Чежња. *Поезија* (Београд), 34 (1996), стр. 225-226. /Превод с грчког, упоредо оригинал/
40. Етерија: Путовање у Свету земљу. *Источник* (Београд), 19/20 (1996), стр. 45-49. /Превод са латинског са белешком о писцу/

(1997-2002)

41. *Класична филологија и војвођанско школство у 19. веку*. Докторска дисертација. Нови Сад. 1997, [12], 774 лист. (компјутерски обрађених).
42. *Millen(n)arium у Новосадској гимназији*. Зборник радова научног скупа *1100 година досељења Мађара и Војводина*. Београд – Нови Сад, 1997, стр. 365-372, са резимеима на мађарском и енглеском језику, стр. 373.
43. Григорије Синаит: Тачно разбирање о тиховању и молитви, као и о знацима благодати и прелести и каква је разлика између топлоте и енергије и зашто прелест, ако нема духовног предводника, лако дође. *Источник* (Београд), 21 (1997), стр. 145-148. /Превод са грчког/
44. Гај Валерије Катул: О Смирни песника Кине. *Књижевне новине* 949 (1997), стр. 1. /Превод са латинског/
45. Сулпикија: Чежња за Керинтом. *Књижевне новине* 950 (1997), стр. 4. /Превод са латинског и коментар/
46. Сапфа: На црној земљи жеља... *Књижевне новине* 951 (1997), стр. 4. /Превод са хеленског и коментар/
47. Ерина: Баукиди из Митилене другарица Ерина. *Књижевне новине* 952 (1997), стр. 4. /Превод са хеленског и коментар/
48. Анита: Епиграми. *Књижевне новине* 953 (1997), стр. 4. /Превод са хеленског и коментар/
49. Симонид са Кеоса: О људском несавршенству. Цицерон о песнику Симониду. *Књижевне новине* 964 (1997), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар. Превод са латинског/
50. Обрад Станојевић и Милена Јовановић: *Латински за правнике*. Осмо прерађено и допуњено издање. Београд: Номос, 1997, стр. 140.
51. Плутарх: Ликург. *Писмо* 55 (1998), стр. 53-80. /Превод непреведених поглавља, са хеленског, са белешкама; италиком део који је превео Милош Н. Ђурић/
52. Преписка Јосифа Панчића на латинском и француском језику. У: Јосиф Панчић: *Студије и преписка*. Редактор Видојко Јовић; [превод са немачког Илди Ивањи, превод са латинског и француског Милена Јовановић, превод са италијанског Снежана Милинковић, превод са енглеског и бугарског Видојко Јовић]. Књ. 7. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1998 (Крагујевац: „Никола Николић), стр. 525. /Из рукописа, превод са латинског и француског/
53. Корнелија: Писмо сину. *Књижевне новине* 965/66 (1998), стр. 3. /Превод са латинског и коментар/
54. Пиндар: Тебанцима. Теоксену са Тенеда. *Књижевне новине* 967 (1998), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
55. Кикерон: О милозвучности латинског језика. *Књижевне новине* 968/969/970 (1998), стр. 8. /Превод са латинског и коментар/
56. Хесиод: Теогонија. *Књижевне новине* 971 (1998), стр. 8. /Превод са хеленског и коментар/
57. Лукијан Мушицки: „Надписи“. *Књижевне новине* 972 (1998), стр. 3. /Приредила Милена Јовановић. Превод са латинског и коментар/
58. Ибик: О љубави. *Књижевне новине* 973 (1998), стр. 7. /Превод са хеленског и коментар/

59. Пропертије: Љубавни обрачун. *Књижевне новине* 974 (1998), стр. 9. /Превод са латинског и коментар/
60. Тибул: Љубомора. *Књижевне новине* 975 (1998), стр. 3. /Превод са латинског и коментар/
61. Архилох: Песник војник. *Књижевне новине* 976 (1998), стр. 4. /Превод са хеленског и коментар/
62. Солон: Људски век. *Књижевне новине* 977/78 (1998), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
63. Теогнид: О да се држави овој то никад не смили. *Књижевне новине* 979 (1998), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
64. Бакхилид: Победа захтева песму... *Књижевне новине* 981 (1998), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
65. Алкман: Срећан ко ведар ниже дане. *Књижевне новине* 982/983 (1998), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
66. Стесихор: Палинодија. *Књижевне новине* 984 (1998), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
67. Калин: Поклич. *Књижевне новине* 985 (1998), стр. 5. /Превод са хеленског и коментар/
68. Тиртај: Ратни поклич. *Књижевне новине* 986 (1998), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
69. Настава класичних језика у Карловачкој гимназији – планови и програми (1791-1914). *Зборник Матице српске за класичне студије*. Нови Сад, 1998, стр. 97-105, са резимеом на француском језику, стр. 106. /Излагано на Међународном научном скупу „Класичне студије у Карловачкој гимназији“, Нови Сад, 1992/
70. Лукијан Мушички – зачетник наставе славеносерпског језика у Карловачкој гимназији. *Крбови*. Год. XII бр. 41/42/43 (1998), стр. 82-84.
71. Обрад Станојевић и Милена Јовановић: *Латински за правнике*. Девето издање. Београд: Номос, 1999, стр. 140.
72. “Lexicon recentis latinitatis”. Зборник радова *Контрастивна језичка истраживања*. Нови Сад. 1999, стр. 55-61. *Résumé* “Lexicon recentis latinitatis”, стр. 62. /Излагано на VI симпозијуму *Контрастивна језичка истраживања*. Нови Сад, 29-30. маја 1998/
73. Фокилид: Сентенције. *Књижевне новине* 987/88 (1999), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
74. Семонид: Женомрзац. *Књижевне новине* 989 (1999), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
75. Мимнермо: Тугованка. *Књижевне новине* 990/991 (1999), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
76. Апел српских студената неутралним универзитетима целог света. *Књижевне новине* Ратно издање 5, стр. 7 и Ратно издање 6, стр. 11 (1999). /Превод са француског/
77. Ксенофан: Шта је битније, спорт или поезија? *Књижевне новине* 994 (1999), стр. 4. /Превод са хеленског и коментар/
78. Парменид: Пут ка Истини и Сазнању. *Књижевне новине* 995 (1999), стр. 4. /Превод са хеленског и коментар/
79. Емпедокле: Земља, вода, ваздух, ватра. *Књижевне новине* 996 (1999), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
80. Хипонакт: Сиромас' сам куку мени. *Књижевне новине* 999 (1999), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
81. Алкај: Вино је лек. *Књижевне новине* 1000/1001/1002 (1999), стр. 3. /Превод са хеленског и коментар/
82. Кадровски проблеми у настави страних језика. *Résumé Les problèmes des cadres dans l'enseignement des langues étrangères*. Зборник приредила Милена Јовановић. *Примењена*

- лингвистика, 1, Нови Сад (2000), стр. 56-59. /Излагано на скупу *Актуелни проблеми у настави и учењу страних језика*, одржаном 14-15. априла 2000. у Новом Саду/
83. *La réception de la poésie homérique dans l'enseignement – une expérience yougoslave*. Излагање на Међународном конгресу *Omero 3000 anni dopo*, одржаном 6-8. јула 2000. у Ђенови.
84. *La coéducation dans l'enseignement des langues classiques. Πρακτικά ΙΑ' Διεθνούς Συνεδρίου Κλασσικών Σπουδών*, Καβάλα 24-30 Αυγούστου 1999. Εις μνήμην Νικολάου Α. Λιβαδάρα [1933-1999] (Fédération Internationale des Associations d'Etudes Classiques), Τόμος Α'. Αθήναι. 2001, стр. 427-432. /Излагано на XI Конгресу Међународне федерације друштава за класичне студије, одржаном у Кавали од 24. до 30. августа 1999. године/
85. Атанасије Николић као парадигма. *Résumé Les professeurs de langues classiques comme enseignants de sciences dans les lycées serbes les plus anciens (la 1ère moitié du 19 siècle)*, стр. 123. Зборник радова научног скупа *Природне и математичке науке у Срба 1850-1918*. Нови Сад. САНУ, огранак у Новом Саду – Универзитет у Новом Саду – Матица српска, 2001, стр. 115-123. /Излагано на Научном скупу *Природне и математичке науке у Срба 1850-1918*, одржаном 30-31. октобра 2000. у Новом Саду/
86. Овидије: Савети њему како писати љубавна писма, Савети њој како писати љубавна писма; Пропертије: Аретусино писмо Ликоти. Сапфа: Атиди. Преводи са латинског и хеленског, са белешкама, у антологији љубавних писама *Анђео иза огледала*, коју је приредила Жанета Ђукић Перишић. Београд: Alexandria Press, 2001, стр. 14-16, 138-139, 222 (белешке стр. 240-243).
87. Кикерон: Филипика I. *Књижевни магазин 7* (2002), стр. 32-33. /Превод са латинског, са белешком/
88. Анакреонт: И опет љубим, да! И не љубим И лудим ја! И не лудим. *Књижевни магазин 8* (2002), стр. 36-37. /Превод са хеленског, са коментаром/
89. Корина: Надметање горе и планине. *Књижевни магазин 9* (2002), стр. 24-25. /Превод са хеленског, са коментаром/
90. "Terminificatio moderna". *Résumé "Terminificatio moderna". Примењена лингвистика*, 3, Нови Сад (2002), стр. 65-72. Електронску верзију приредила Милена Јовановић. Нови Сад, 2002. /Излагано на VII симпозијуму *Контрастивна, теоријска и примењена језичка истраживања*, одржаном 25-27. 10. 2002. у Новом Саду.
91. Југословенска асоцијација за класичне студије. *Lucida intervalla*. Прилози одељења за класичне науке. Београд: Филозофски факултет Универзитета у Београду, књ. 25, св. 1 (2002), стр. 137-138.

(2003-2004)

92. *Где извире бескрај све је целина*. Из хеленске поезије. *Résumé : La ou l'infini prend sa source tout est unité (Choix de poésie hellénique)*, 277-296. Index, 297-317. Београд: Источник. Библиотека *Искони*, 2003, стр. 320. /Књига превода хеленских песника, са уводном студијом и коментарима. Резиме на француском језику и регистар/.
URL http://www.neohelenistika.com/pdf/jovanovic_gde_izvire_beskraj....pdf (Користи се као приручник за предмете Грчка књижевност 1 и 2 на Филолошком факултету БУ)
93. Каква је гимназија потребна?. *Политика*, год. 99, бр. 32096 (14.03.2003), стр. Б4
94. *Тумачење и значење књижевног дела: Херонда*. Београд, 2003. /Излагање на *Београдским преводилачким сусретима*, 7 дактилографисаних страна/
95. *Неки проблеми „транслације“ речи из грчког језика – класичног и модерног*. Излагање на Научном скупу Међународног славистичког центра. Филолошки факултет БУ. Београд, 2004.
96. Обрад Станојевић и Милена Јовановић: *Латински за правнике*. Десето прерађено и допуњено издање. Београд: Службени лист, 2004, стр. 238.

(2005-2010)

97. Бакхилидова „изналажења“. *Résumé* «Les inventions» de Bacchylide. *Примењена лингвистика*, 6, Нови Сад (2005), стр. 30-36. ISSN 1451-7124.
98. Предговор. Катедра за неохеленске студије. Животни пут професора Миодрага Стојановића. У: *Неохеленско наслеђе код Срба*. (Ур. Милена Јовановић. Одг. ур. Ратко Нешковић). Београд: Филолошки факултет, 2005, стр. 7-29. ISBN 86-80267-62-1.
99. Светска књижевност и образовни модели код Срба у 18. и 19. веку. *Résumé: La littérature générale et l'éducation serbe (18e et 19e siècles)*. У: *Проучавање опште књижевности данас*. Београд: Филолошки факултет, 2005, стр. 39-47. ISBN 86-80267-89-9 /Излагано на Научном скупу *Проучавање опште књижевности данас*. Београд, 10-12. маја 2005./
100. Бакхилид: *Два дитирамба*. *Писмо* 80 (2005), стр. 139-144. ISSN 0352-6860. /Превод са хеленског, са коментаром/
101. Хипонакт: *Хермесе, о мили Хермесе* (стр. 16); Семонид: *Зевс баш највеће...* (стр. 19); Алкеј: *Главу стреса Зевс...* (стр. 53); Стесихор: *Многим пак јабукама кидонским...* (стр. 74); Бакхилид: *Вођо коњоразиграча* (стр. 84-85); Пиндар: *Теоксену са Тенеда* (стр. 95). У: *Поезија старе Грчке* (избор). Уредник и аутор додатног текста Г. Маричић. Нови Сад: Stylos, 2005. (лат.) /Превод са хеленског/
102. Неки примери контрастирања у књижевном тексту. *Résumé Texte littéraire et analyse contrastive*. *Примењена лингвистика*, 7, Нови Сад, 2006, стр. 349-358. ISSN 1451-7124.
103. *Ferdinand de Saussure et Jean Psichari – maître et son disciple*. Излагање: Colloque international *Ferdinand de Saussure – un siècle de linguistique générale*. Београд – Нови Сад, 29-30. новембра 2006.
104. Синесије из Кирене: *Химна*. *Писмо*. Год. 21, бр. 86/87 (лето/јесен) (2006), стр. 253-256. Белешка о писцу, стр. 260. ISSN 0352-6860. /Превод са хеленског/
105. Аристотел: *О меланхолији*. *Градац*. 161/162 (2006-2007), стр. 15-22. /Превод са хеленског, са коментаром/
106. Професори латинског (и грчког) језика и настава природних и математичких наука у наше две најстарије гимназије (прва половина 19. века) = Les professeurs de langues classiques comme enseignants de sciences dans les lycées Serbes les plus anciens (la 1ère moitié du 19 siècle). У: *Природне и математичке науке у Срба до 1918*. Нови Сад: Српска академија наука и уметности, Огранак: Природно-математички факултет: Матица српска, 2007, стр. 55-70. ISBN 86-81125-54-0 Излагано (предавање по позиву): Научни скуп *Природне и математичке науке у Срба до 1918*, Нови Сад, 20-21. јун 2005. Српска академија наука и уметности, Огранак у Новом Саду [и] Природно-математички факултет у Новом Саду [и] Матица српска.
107. Латински језик и класичне књижевности у Војводини 18. века. *Résumé La langue latine et les « auctores » en Voïvodine au XVIIIème siècle*, 94-99. Нови Сад: Завод за културу Војводине, Друштво за проучавање XVIII века, 2007 (Нови Сад : Scan studio), стр. 67-99. ISBN 978-86-85083-22-8 /Излагано на Научном скупу *Нова виђења*. Нови Сад, 10. и 11. новембра 2005/
108. Прилог историјату класичних језика. *Summary: A Contribution to the History of Teaching Greek and Latin in Serbia*. У: *Уџбеник и наставна средства. Зборник поводом 50 година рада Завода за уџбенике*. Београд: Завод за уџбенике, 2007, стр. 119-127. ISBN 978-86-17-14911-4
109. Никос Казанцакис – вечити савременик. *Хеленске свеске*, 1 (2007), стр. 149-156. ISSN 2217-2009
110. 40 godina od smrti – Miloš N. Đurić (1892–1967): Na helenskim izvorima. *Vreme* 883, 6. decembar 2007. /Доступно на: <http://www.vreme.com/cms/view.php?id=541869/>
111. Godišnjice – Nikos Kazancakis (1883–1957): Večiti savremenik. *Vreme* 885, 20. decembar 2007. /Доступно на: <http://www.vreme.com/cms/view.php?id=551081/>

112. Синесије: *О сновима. Градац*. 162/163 (2007-2008), стр. 37-57. ISSN 0351-0379 /Превод са хеленског, са В. В. Јовановићем, стр. 37-52; коментари и објашњења стр. 52-57/
113. Лукијан Мушицки – два дискурса. *МЦИ* 37/2 (2008), стр. 189-196. ISSN 0351-9066, ISBN 978-86-86419-17-8.
114. Обрад Станојевић и Милена Јовановић: *Латински за правнике*. Десето прерађено и допуњено издање. Београд: Правни факултет / Службени гласник, 2008, стр. 238. ISBN 978-86-519-0052-8.
115. *Texte littéraire et analyse contrastive*. Излагање на XIII Конгресу Међународне федерације друштава за класичне студије (Fédération internationale des Associations d'études classiques, 24-29. август 2009. у Берлину).
116. *Еурипидове Бакханткиње*. Излагање на Међународном научном симпозијуму *Античка драма*, 31.10-1.11.2008. у Београду.
117. ***(2009), ΦΙΛΟΓΛΩΣΣΙΑ+/ FILOGLOSSIA+ (Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου / Ερευνητικό Κέντρο “Αθηνά” / Institute for Language & Speech Processing / “Athena” Research Centre). Αθήνα / Athens: 2009. /Превод: В. Стојичић и М. Миленов, редактура превода: М. Јовановић и П. Мутавцић/
118. Sinesije iz Kirene i upotreba jezika – kontrastivni pristup. Résumé *Synésios de Cyrène et son langage – l'analyse contrastive*. *Примењена лингвистика*, 10 (2009), стр. 43-54. ISSN 1451-7124.
119. *Texte litteraire et sa traduction contemporaine*. – Излагање у The Second International Conference on Linguistic and Intercultural Education (CLIE2), Herceg Novi, Montenegro, 10-12 June 2010.
120. *Класични језици и савремена терминологија*. – Излагање на Међународној конференцији *Филолошка истраживања данас ФИД*, Београд, 26-27. новембар 2010.
121. *Из Хермесове палестре: прилог историји класичне филологије код Срба*. Résumé: *La philologie classiques chez les Serbes*, 287-293. Београд: Филолошки факултет, 2011, стр. 293. ISBN 978-86-6153-010-4 [Електронски извор]
URL http://www.neohelenistika.com/pdf/jovanovic_iz_hermesove_palestre.pdf

(2010-2014)

Монографије и уџбеници:

122. Јовановић, Милена (2014), *Неохеленске студије и „језичко питање“*. Београд: Филолошки факултет, стр. 140. ISBN: 978-86-6153-234-4. [монографија]
URL http://neohelenistika.com/pdf/jovanovic_neohelenske_studije_i_jezicko_pitanje.pdf
123. Јовановић, Милена (2013), *Фердинанд де Сосир – Париско лингвистичко друштво и Жан Психари*, стр. 131-186. *Ferdinand de Saussure et Jean Psichari – maître et son disciple*, стр. 187-194. Факсимили 195-200. У: *Фердинанд де Сосир - век опште лингвистике. Ferdinand de Saussure – siècle de linguistique générale*. Ур. Душанка Точанац, Милена Јовановић. Београд: Филолошки факултет. ISBN 978-86-6153-009-8 [монографија и уређивање тематског зборника]
124. Jovanović, M. (2013), *Classics in Serbia 1944/1945: The Case of Veselin Čajkanović*. pp. 331-348. Documents pp. 512-523. In: *Classics and Communism. Greek and Latin behind the Iron Curtain*. Documents 385-534. About the Authors 535-545. Index pp. 547-576. Ed. by G. Karsai, G. Klaniczay, D. Movrin and E. Olechowska. Ljubljana: University of Ljubljana, Faculty of Arts – Budapest: Collegium Budapest, Institute for Advanced Studies – Warsaw: Faculty of “Artes Liberales” of the University of Warsaw. ISBN: 978-961-237-601-7 [монографска студија]

125. Станојевић О., Јовановић, М. (1010), *Латински за правнике*. Једанаесто издање. Београд: Правни факултет / Службени гласник, стр. 238. ISBN 978-86-519-0744-2 [учбеник] Користи на Филолошком факултету БУ као приручник за предмете Латински језик 1 и 2].

Радови у часописима верификованим посебном одлуком Стручног већа друштвених и хуманистичких наука, а на основу предлога факултета одлуком Сената БУ од 12. јуна 2013:

126. Јовановић, Милена (2014), Грчки и српски језик (питања транскрипције имена). *Књижевност и језик* 3-4. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, стр. 285-298. УДК 811.14'06'373.23:003.035/ 811.163.41'373.23:003.341.035[003.349.038] /811.163.41. ISSN 0454-0689 / [студија]
127. Јовановић, Милена (2014), Доситеј и Мармонтел: морални узор. *Годишњак Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима* 9. Београд: Филолошки факултет, стр. 99-112. УДК 821.163.41.82/811.163.41'38. ISSN 1820-5305. [студија]
128. Јовановић, Милена (2014), „Језичко питање“ код Грка и Срба. *Анали Филолошког факултета*, Београд: Филолошки факултет. ISSN 0522-8468 [студија, у штампи]

Радови у водећем часопису националног значаја у одређеној научној области:

129. Јовановић, Милена (2013), Публикације Фердинанда де Сосира. Уз ергографију Фердинанда де Сосира, стр. 209-219. У: *Фердинанд де Сосир - век опште лингвистике Ferdinand de Saussure – siècle de linguistique générale*. Ур. Душанка Точанац, Милена Јовановић. Београд : Филолошки факултет. ISBN 978-86-6153-009-8 [чланак]
130. Jovanović, M. (2014), Nouvelles approches dans l'enseignement de langues classiques au niveau universitaire. *Примењена лингвистика* 15, Београд: Филолошки факултет – DPLS, ISSN 1451-7124. [чланак, у штампи]
131. Јовановић, Милена (2014), Синесије из Кирене: Похвала ћелавости. Белешка о писцу, превод са хеленског и коментари. *Градац* (2014). ISSN 0351-0379. [превод са класичног грчког, са коментарима, у штампи]

Радови са међународних скупова:

132. Јовановић, Милена (2010), Сава Илић Доброплодни у Карловачкој гимназији. In: *Studia classica Serdicensia*. Tom I. Musarum semper amator. Софија: Софийски универзитет „Св. Климент Охридски“, pp. 463-470. ISBN: 978-954-07-3033-2 [чланак]
133. Jovanović, M. (2011), Jean Psichari et Ferdinand de Saussure. In: *Πρακτικά Δ' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών - Ταυτότητες στον ελληνικό κόσμο (από το 1204 έως σήμερα)*, τόμος Γ'. Επιμέλεια: Κωνσταντίνος Α. Δημάδης. Αθήνα: Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών, σσ. 179-193. ISBN 978-960-99699-5-61. [студија]
- URL http://www.eens.org/wordpress/wp-content/uploads/2012/05/Identities-in-the-Greek-world-Granada-2010-Congress-Vol_3-2011-isbn_978-960-99699-5-61.pdf.Pp.179-193
134. Jovanović, M. (2012), Klasični grčki jezik u savremenoj visokoškolskoj nastavi. In: *Approaches and Methods in Second and Foreign Language Teaching*, edit. by Akbarov A. & Cook V. Sarajevo: IBU Publications, pp. 379-388. ISBN: 978-9958- 834- 07-3 [чланак]
135. Jovanović, M. [2013.], Serbia 1944/1945, the Case of Veselin Čajkanović. In: *Gnôthi seauton! Classics and Communism*. The History of the Studies on Antiquity in the Context of the Local Classical Tradition in the Socialist Countries 1944/45-1989/90. Collegium Budapest Workshop Series 19. Ed. by G. Karsai and G. Klaniczay. [Budapest:] Collegium Budapest, Institute for Advanced Studies. [2013.] pp. 61-80. ISSN: 1416-227X. ISBN: 978 9639293 11 3. www.collbud.hu [чланак]

Рад са научног скупа националног значаја

136. Јовановић, М. (2013), „Класична филологија као субверзивна наука?. У: *Култура: у потрази за новом парадигмом*. Београд: Филолошки факултет, 119-133. ISBN 978-86-6153-188-0. ISBN 978-86-6153-189-7. (Излагање на Међународној научној конференцији *Култура: у потрази за новом парадигмом*. Београд, 18. март – 19. март 2013. Зборник резимеа и биографија учесника конференције. Београд: Филолошки факултет, 2013, стр. 573-575. ISBN 978-86-6153-127-9) [чланак]
137. Јовановић, Милена (2014), Класични језици и српски као страни језик. У: *Српски као страни језик у теорији и пракси*, 3. Београд: Филолошки факултет, 24-24.10.2014. [чланак, у штампи]

Уређивање (периодичних) публикација:

Тематски зборници

139. *Неохеленско наслеђе код Срба. Νεοελληνική κληρονομιά στους Σέρβους*. I. Зборник посвећен обележавању десетогодишњице оснивања Катедре и седамдесетогодишњици њеног првог управника професора Миодрага Стојановића. Ур. Милена Јовановић. Одг. ур. Ратко Нешковић. Београд: Филолошки факултет, 2005, стр. 382. ISBN 86-80267-62-1
140. *Фердинанд де Сосур - век опште лингвистике. Ferdinand de Saussure – siècle de linguistique générale* Ур. Душанка Точанац, Милена Јовановић. Београд: Филолошки факултет, стр. 223. ISBN 978-86-6153-009-8

Серијске публикације

138. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2000 (годишње, уредници Д. Точанац и Милена Јовановић)
139. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2001 (годишње, уредник)
140. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2002 (годишње, уредник)
141. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2003 (годишње, уредник)
142. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2004 (годишње, уредник)
143. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2005 (годишње, уредник)
144. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2006 (годишње, уредник)
145. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2007 (годишње, уредник)
146. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2008 (годишње, уредник)
147. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2009 (годишње, уредник)
148. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2010 (годишње, уредник)
149. *Примењена лингвистика*, Филолошки факултет – Филозофски факултет – Друштво за примењену лингвистику Србије, 2011 (годишње, уредник)
150. Стојичић, В. (2011), *Збирка тестова са пријемних испита из грчког језика*. Београд: Филолошки факултет, стр. 20 ISBN 978-86-6153-027-2 (годишње, уредник)
151. Стојичић, В. (2012), *Збирка тестова са пријемних испита из грчког језика*. Београд: Филолошки факултет. ISBN 978-86-6153-093-7 (годишње, уредник)

152. Стојичић, В. (2013), *Збирка тестова са пријемних испита из грчког језика*. Београд: Филолошки факултет, стр. 82 ISBN 978-86-6153-151-4 (годишње, уредник)
153. Стојичић, В. (2014), *Збирка тестова са пријемних испита из грчког језика*. Београд: Филолошки факултет, стр. 92 ISBN 978-86-6153-151-4, UDK 378.6:811.14(497.11) (079.1) (годишње, уредник)
154. *Хеленске свеске. Τετράδια Νεοελληνικά*, 1. Филолошки факултет. [2011] ISSN 2217-2009 (годишње, главни уредник)
155. *Хеленске свеске. Τετράδια Νεοελληνικά*, 2. Филолошки факултет. [2012] ISSN 2217-2009 (годишње, главни уредник)
156. *Хеленске свеске. Τετράδια Νεοελληνικά*, 3. Филолошки факултет. [2013] ISSN 2217-2009 (годишње, главни уредник)
157. *Хеленске свеске. Τετράδια Νεοελληνικά*, 4. Филолошки факултет. [2014] ISSN 2217-2009 (годишње, главни уредник)

Излагања на међународним скуповима, штампана у изводу:

158. Jovanović, M. (2010), *L'histoire des études relatives à l'antiquité classique dans le contexte de la tradition locale (classique)*. Budapest: Collegium Budapest, Institute for Advanced Study. Exposé: April 15, 2010. [излагање]
159. Jovanović, M. (2010), *Communisme "contre" nationalism en ex-Yugoslavie: 1971-1974*. Budapest: Collegium Budapest, Institute for Advanced Study. Exposé: May 18, 2010. [излагање]
160. Jovanović, M. (2010), *Les études classiques en Serbie : 1944-1989*. Paper presented at The International Conference *Classics and Communism*, Budapest: Collegium Budapest, Institute for Advanced Study, June 24-26, 2010. [излагање]
161. Jovanović, M. (2014), *Jean Psihari et La Société de linguistique de Paris / Ο Γιάννης Ψυχάρης και η Γλωσσολογική Εταιρεία των Παρισίων*. Proceedings of the 5th European Congress of Modern Greek Studies, Thessaloniki, 2014, October 2-5 [излагање]

Рецензије:

162. Стојичић, В., Милојевић, И. (2014), *Збирка тестова из грчког језика I*. Београд: Филолошки факултет, стр. 314. ISBN 978-86-6153-204-7 [рецензија]
163. Стојичић, В. (2014), *Практикум из неохеленистике I*. Београд: Филолошки факултет, стр. 180. ISBN 978-86-6153-232-0 [рецензија]

Пројекат:

- GNÔTHI SEAUTON – *Classics and Communism. The History of the Studies on Antiquity in the Context of the Local Classical Tradition, Socialist countries 1944/45-1989/90*, supported by the Fritz Thyssen Foundation in Spring 2010.
- Les études classiques en Serbie : 1944-1989*. Paper presented at The International Conference *Classics and Communism*, Budapest: Collegium Budapest, Institute for Advanced Study, June 24-26, 2010.
- Classics and Communism: Greek and Latin behind the Iron Curtain*, Ljubljana–Budapest–Warsaw, September 29, 2013.
- Classics & Communism in Theatre*, organized by The University of Warsaw, Faculty of “Artes Liberales” and The University of Ljubljana, Department of Classics, Warsaw: The University of Warsaw, January 15-17, 2015.

ПРЕГЛЕД И МИШЉЕЊЕ О ДОСАДАШЊЕМ НАУЧНОМ И СТРУЧНОМ РАДУ КАНДИДАТА

Као и у досадашњем научном раду, др Милена Јовановић показује склоност према мултидисциплинарним истраживањима у области неохеленистике, класичне филологије и лингвистике, имајући у виду пре свега грчки језик као један и јединствен, грчку књижевност и њену рецепцију код Срба, све то повезано са српским језиком и књижевношћу и њиховим свеукупним утицајем на образовање код Срба. Највећи број радова тиче се истраживања у овим областима и могу се груписати на оне који се односе на класичну филологију у ужем смислу, на радове који се односе на лингвистичка истраживања (грчког и латинског језика), на радове из области неохеленских студија и на радове који се баве историјом класичне филологије у Срба.

Најважнији радови односе се на историју класичне филологије у Срба, у веома широком захвату, јер готово сваки рад обрађује другу тему. Постоји, ипак, нит која их повезује, а то је класично образовање које је увек било уско везано за школство, тако да се сваки рад са овом тематиком може схватити као опрезни и самокритични корак ка синтези која не представља обичну историју једне науке, него сублимише културну историју Срба засновану на класичним језицима и њиховим књижевностима. Културни развитак је у највећој мери зависио од образовања, а оно се, како за друге европске народе, тако и за Србе, темељило на делима класичних аутора као узора у сваком погледу, на првом месту моралних и естетских.

Основни токови и методологија истраживања могу се јасно сагледати у књизи *Из Хермесове палестре: прилог историји класичне филологије код Срба* (једин. 121). Историја класичне филологије код Срба није никада била сама по себи предмет свестраног и целовитог истраживања, осим спорадично у историјама школства и образовних институција, у којима је било речи о настави свих предмета, па тако и грчког и латинског језика. Пропедеутичку вредност у том смислу имали су свакако пројекти у којима је др Милена Јовановић својевремено учествовала – *Пословице о речи САНУ, Црквенословенски речник српске редакције* Старословенског одсека Института за српскохрватски језик САНУ (једин. 8 и 9), као и магистарски рад *Салустије и његови српскохрватски преводи*, 278 стр. (једин. 16). Докторска дисертација *Класична филологија и војвођанско школство у 19. веку*, 774 стр. (једин. 41), обиман и свестран рад, обухватила је 19. век, са јасном намером др Милене Јовановић да у целини обради историју класичне филологије код Срба. Касније студије и чланци ишли су у том правцу, нарочито студије *Латински језик и класичне књижевности у Војводини 18. века* (једин. 107) и *Професори латинског (и грчког) језика и настава природних и математичких наука у наше две најстарије гимназије у првој половини 19. века* (једин. 106), затим чланци *Атанасије Николић као парадигма* (једин. 85), *Светска књижевност и образовни модели код Срба у 18. и 19. веку* (једин. 99), *Прилог историјату класичних језика* (једин. 108), *Сава Илић Доброплодни у Карловачкој гимназији* (једин. 132), *Доситеј и Мармонтел: морални узор* (једин. 127).

Ова интердисциплинарна истраживања, у којима је др Милена Јовановић применила метод културно-историјски, филолошки и аналитички, како би се заокружио поглед на улогу и значај класичних језика, потврдила су своју оправданост, пре свега научно-теоријску као и практично-педагошку вредност. За овакав подухват подразумева се не само солидно знање оба класична језика, грчког и латинског, познавање обе античке књижевности и обе античке историје, затим филологије и педагогије, као и неколико модерних европских језика на којима је праћена потребна литература, него и темељно истраживање некласичног грецитета и

латинитета имајући у виду специфичну комуникациону функцију оба језика, сваког на свој начин.

За грчки је јасно да се мењао као језик једне друштвене заједнице за разлику од латинског (који се обрађивао најчешће као језик администрације, школства и сл.), и да се питање диглосије морало наметнути као посебна тема, која се не може пренебрегнути када је реч о образовању. С друге стране, ни латински који се користио у српским школама није био онај латински којим су говорили стари Римљани, није био и није ни могао бити класични латинитет у поређењу са службеним и школским латинитетом у 18. и у првој половини 19. века, тачније, све док се користио.

Док је историја класичне филологије код Срба у 18. и 19. веку била везана за образовање и успостављање културног кода заснованог на припадању европском образовном моделу који је произишао из хеленске пајдеје посредоване у највећој мери средњовековним и нововековним латинитетом, чему је посвећен већи део *Хермесове палестре*, дотле је класична филологија у последњој четвртини 19. века, а нарочито између два светска рата и у првим деценијама после Другог светског рата доживела процват као наука, што је подразумевало другачији приступ у истраживачком поступку, без обзира што су архивска истраживања и даље била незаобилазна. Последњу четвртину 19. века обележили су борба за „класичну наставу“ и Јован Туроман, као оснивач Катедре за класичну филологију на Филозофском факултету Универзитета у Београду. То је прелазни период када се улога грчког и нарочито латинског дефинитивно мења. Класични грчки и латински остају школски предмети (као опште образовни у гимназијама), попут осталих, додуше са већим бројем часова. Изучавање класичних језика на универзитетском нивоу се мења, класична филологија постаје фундаментална наука која ће прерасти у класичне науке.

Др Милена Јовановић је скренула пажњу да су класични филолози пружали значајан допринос не само својој струци него и стварању и развоју и других хуманистичких наука (балканологија и балканистика, византологија, историја старог века, неохеленске студије и неохеленистика, итд.), као што су својевремено, крајем 18. и у 19. веку, имали значајну улогу у периоду када се стварала новија српска књижевност, и то као професори у српским гимназијама, јер су својим радом успостављали битне везе између класичне филологије и националне књижевности, пре свега у образовном и културном смислу. Посебну пажњу посветила је Милану Будимиру имајући у виду да је прикупила и проверила *de visu* његову комплетну ергографију (од 1918. до 1975, као и оно што је, касније, постхумно прештампавано).

Класична филологија и комунизам била је тема којом се др Милена Јовановић бавила у оквиру међународног пројекта *Gnôthi seauton! Classics and Communism. The History of the Studies on Antiquity in the Context of the Local Classical Tradition in the Socialist Countries 1944/45-1989/90.* који се реализовао током три месеца у Будимпешти 2010. године (в. *Учешће у пројектима*). Она је за наведени пројекат прво испитала позицију класичне филологије у послератном периоду, фокусирајући се на Филозофски факултет БУ, с обзиром на то да је Одељење за класичну филологију (касније Одељење за класичне науке) било све до шездесетих година једино место где се класична филологија изучавала као наука. Наведена истраживања чине важан део историје ове науке имајући у виду да је класична филологија, упркос случајевима Веселина Чајкановића или Милана Будимира, доживела своје златно доба. Др Милена Јовановић је истражила случај Веселина Чајкановића (студија *The Case of Veselin Čajkanović*) и Милана Будимира (студија „Класична филологија као субверзивна наука?“), јер су управо они били најзаслужнији за процват класичне филологије.

Студија о Веселину Чајкановићу, као резултат истраживања у оквиру међународног пројекта *Gnôthi seauton! Classics and Communism*, објављена је 2013. године на енглеском, под насловом *Classics in Serbia 1944/1945: The Case of Veselin Čajkanović*, као и архивска грађа,

углавном из Архива Југославије, у тематском зборнику *Classics and Communism. Greek and Latin behind the Iron Curtain* (једин. 124 и 136). Реч је о истраживању које се бави Веселином Чајкановићем као жртвом тзв. Суда части 1945. године. *Државна комисија за испитивање злочина окупатора и њихових помагача* оптужила је Веселина Чајкановића за ратне злочине са описом и квалификацијом кривичног дела у наставку: „Рад на фашизирању српског народа, а за рачун окупатора, преко наметнутог Српског цивилног плана“. Судасти по оптужници, Веселин Чајкановић није био крив због онога што је писао као балканолог и класични филолог, бар тако изгледа на први поглед, како сматра др Милена Јовановић, с тим што се то не може тврдити безрезервно. Тај (културни или цивилни) план је по свој прилици служио, без обзира на то што су се у њему налазила објективно сасвим неприхватљива питања, на пример еугеника, као изговор за обрачун са бројним интелектуалцима у Београду, било да су били криви или невини.

Чајкановићево учешће у оба Балканска рата и у Првом светском рату, током којег је прешао Албанију са српском војском 1915. године и његове активности у Бизерти, примери из његових радова и, најзад, његово одбијање да буде декан Филозофског факултета у ратном периоду и наводно учешће у састављању Српског културног плана (које је режим преименовао у Српски цивилни план) довољно говоре о „неправедној казни, инспирисаној разлозима који су били далеко од истине“. Др Милена Јовановић је прикупила и објавила поменути архивску грађу, укључујући и разговор са Николом Чајкановићем, сином Веселина Чајкановића.

У студији *Да ли класична филологија може бити субверзивна?* (једин. 136) разматра се утицај идеологије на однос науке и културе. Ту је први пут, када је реч о научним радовима из ове области, један класични филолог оптужен за ширење (српског) национализма. Реч је о чланку *Српска рапсодија Филипа Вишињића* због којег је његов аутор Милан Будимир био оптужен као српски националиста. Милан Будимир је, како сам каже у првој реченици, желео да „дâ чисто филолошку интерпретацију оне песме којој је Вук дао наслов *Почетак буне против дахија*“, са циљем да покаже да је више реч о књижевном делу, него о народној песми. Оно што је Милан Будимир схватао као научну акрибију, критички став и одговорност, као услов за научни рад, било је дијаметрално супротно ономе што је режим схватао као научно пожељно. Зато су, по мишљењу др Милене Јовановић, научници сами по себи субверзивни, наравно не за друштвену заједницу као такву у којој делају и којој припадају, већ су такви због критичког става и чињенице да им је истина идеја-водиља. Имајући у виду да је била ђак Милана Будимира, може се сматрати да се и она водила истим начелима у свом научном раду.

Овде треба навести и закључак др Милене Јовановић да, на основу досадашњих истраживања, класичари нису били окарактерисани као „непоштена“ интелигенција, у смислу репресије, чак ни онда када су критиковали режим, како су то радили Милан Будимир и Милош Н. Ђурић. Иако нису били чланови Комунистичке партије, они, по свој прилици, нису представљали опасност за режим, тако да су могли бити остављени на миру да се баве науком и да држе наставу, што је реално и био њихов циљ, а не да се баве политиком. Најзад, могли су послужити режиму као „парадна демократија“, јер Југославија није била ни са ове, ни са оне стране „гвоздене завесе“.

Треба истаћи да су др Милени Јовановић биле доступне за потребе истраживања приватне, односно породичне архиве Милана Будимира и Милоша Н. Ђурића.

Друга група радова, они који се односе на класичну филологију у ужем смислу, и они који се баве лингвистичким истраживањима грчког и латинског језика, чине целину на коју се надовезују радови из области неохеленских студија, пре свега монографија *Неохеленске студије и „језичко питање“* (једин. 122).

Претходница ове монографије била је обимна монографска студија, која је прерасла у монографију, под насловом *Фердинанд де Сосир – Париско лингвистичко друштво и Жан Психари* (једин. 123) као резултат истраживања у области класичне филологије, лингвистике и

неохеленистике. Централно место у овој монографији има Фердинанд де Сосир („париски период“).

Међу познатим и значајним личностима *Париског лингвистичког друштва*, зачетницима који су учествовали у стварању новог лингвистичког пута, налазио се и Жан Психари, познатији нашој јавности по грчкој верзији имена Јанис Психарис. Он је био веома значајан истраживач и научник у домену неохеленске филологије, јер је на свој начин поставио изучавање савременог грчког језика. Сосир и Психари су имали блиска схватања о задатку лингвисте и како приступити обрађивању језичке материје, па је то био главни разлог што су се ова два лингвистичка посленика приближила један другом. На основу документације из Рукописног одељења Универзитетске библиотеке у Женеви, а посебно писма Сосиру (Bibliothèque de Genève, Arch. de Saussure 368/enveloppe 1, f. 2 /Correspondance adressée à Ferdinand de Saussure. Correspondants non identifiés./ - писмо је др Милена Јовановић идентификовала као Психаријево), из времена када је Сосир напуштао Париз преузимајући Катедру за лингвистику за санскрт и индоевропске језике, отворену баш за њега на Универзитету у Женеви, др Милена Јовановић доказује блискост научних метода којима су тежила два изузетна научника и открива да су они, Психари посебно, имали намеру да раде на једном заједничком пројекту - програму неохеленских студија, односно на књизи која ће служити као увод у неохеленске студије, од индоевропског до новогрчког.

Поменуто писмо, које је унеколико осветлило Сосирове разлоге да ипак оде из Париза, указало је, по мишљењу др Милене Јовановић, на једно сасвим ново поље истраживања улоге и значаја *Париског лингвистичког друштва* за двојицу кореспондената, Сосира и Психарија, и најзад на њихов међусобни однос (једин. 133). У монографији *Неохеленске студије и „језичко питање“* централно место заузима Психари и његова борба против катаревусе а за заједнички (народни) језик, како се најчешће перципира његов чувени путопис, *Моје путовање* (1888), прво прозно дело написано чистом димотиком. Оно јесте изазвало бурне реакције у Грчкој, али је и дефинитивно разрешило тзв. „језичко питање“ у Грчкој. Стиче се утисак да је тај путопис, будући да је представљао велику прекретницу у решавању грчке диглосије, наводио истраживаче да се према њему одређују као према иницијалном подстицају Психаријевог револуционарног искорака.

Даља истраживања др Милене Јовановић потврдила су да је Психари релативно рано одлучио да се бави решавањем грчког „језичког питања“ и да је та његова одлука претходила путу у Грчку 1886. и путопису који ће уследити, најзад да је од те одлуке важније показати његову способност да промишљено одреди, у методолошком смислу, пут којим ће ићи. За Психарија, веома образованог и темпераментног, то је био прави избор, о чему он у својим текстовима говори. Зато се др Милена Јовановић определила за монографију о Психарију и „језичком питању“ с обзиром на то да је од посебног значаја истражити и само дело али и самог аутора, како би се исправно разумео његов епохалан допринос по питању грчког језика и неохеленских студија уопште (у том смислу најважнији је предговор другом издању *Путовања* из 1905, који чини саставни део монографије). Томе је битно допринело Психаријево широко, класично образовање, као и блиставо познавање класичних језика и књижевности, тако да је, што је реткост, поклоњена дужна пажња систему образовног процеса кроз који је прошао, поред уобичајених биографских података о њему и његовој породици.

Архивским и другим истраживањима потврђена је и проширена претпоставка о Психаријевом пројекту о „новогрчким студијама“ („études néo-grecques“), заснованом не само на граматичким изучавањима него и на наукама као што су историја или наука о књижевности, чији би предмет истраживања био савремени грчки језик. Желео је да означи границе те нове науке, како каже, да покуша да „tracer les frontières scientifiques de notre domaine“, окупио је тим, који су чинили сви они који су били заинтересовани да суделују у пројекту, на који је заправо мислио када је веровао да може убедити Сосира да му се придружи. Психари је жалио што је много тога остало у „тишини“, а Сосира у њој ниједном није поменуо. Др Милена

Јовановић је користила архивску грађу у електронском облику, укључујући публикације, што је практично истраживање *de visu* (електронски објављени документи Париског лингвистичког друштва и Школе за високе студије у Паризу, као што су билтени, годишњаци, и друга грађа старија од 70 година).

Неохеленске студије, са фокусом на језику, чија је тридесетовековна еволуција документована толико векова ствараном књижевношћу, увеле су савремени грчки језик као „равноправан“ у европску заједницу „живих“ језика. Класични грчки језик (и латински с њим) тиме ништа није изгубио, напротив, Психари се борио и изборио против „унакаженог“ старог грчког језика, за који су се залагали они који су сматрали да једини имају право да одлучују који је грчки језик „прави“. Класичне науке припадају класичним језицима, а неохеленске савременом грчком језику – њихова узајамност потврђује да је грчки језик један и јединствен.

Овакав приступ произашао је из грчке перцепције Психарија углавном као контроверзног борца за грчки језик, који се при том изјашњавао као Француз. Али то није довољно, јер је за њега борба за решење језичког питања значила далеко шири фронт, обухватајући све што чини национални идентитет, дакле, језик и његову историју, књижевност, националну историју, етнографију, и редом остале науке, како заправо треба схватити неохеленске студије.

Претпоставка да није исцрпљена сва архивска грађа, прикупљена истраживањем у Рукописном одељењу у Универзитетској библиотеци у Женеви, показала се као тачна у веома значајном прилогу др Милене Јовановић, под насловом *Публикације Фердинанда де Сосира. Уз ергографију Фердинанда де Сосира* (једин.129), који представља потпуну, проверену *de visu* и исправљену библиографију публикација објављених за живота Фердинанда де Сосира. Разјашњене су и одређене недоумице у вези да датирањем чланака (одступања и неподударања) објављених у годишњацима и билтенима Париског лингвистичког друштва, у сабраним Сосировим радовима и другим библиографијама (нпр. *Домети*).

Студија „*Језичко питање*“ код Грка и Срба (једин. 128) посматра језичко питање у контексту односа кризе и културе. И код Грка и код Срба „интерна“ диглосија и борба за народни језик су биле сличне, сличан је био и отпор црквених власти, јер се борба водила против наметања језика којим се успоставља граница између образованих и необразованих, односно, против књижевног језика који није био стандардан у смислу заједничког језика друштвене заједнице која њиме природно говори. Последња четвртина 18. и прва половина 19. века биле су пресудне и за грчко и за српско језичко питање, јер ће у једном тренутку, свака заједница за себе, са сопственим посебностима, успети да се ослободи (наметнуте) диглосије сопственим снагама, што ће и код једних и код других довести до процвата у књижевности и истовремено у култури, уз напомену да је рецепција духовног наслеђа античке Грчке код Срба била непосредна, успостављањем културних веза у најширем смислу те речи, српског народа с Грцима.

У вези са диглосијом и контрастивном анализом треба поменути Синесија из Кирене, неоплатоничара и хришћанина из 4/5. в. н. е. и његово „двојство“ по питању религије (био је неофит) и по питању књижевности, јер је писао прозу, како сам каже, „старим“ атичким дијалектом, а поезију, односно химне (једин. 104), дорским дијалектом. Синесијева прозна дела омогућавају разноврснија филолошка и лингвистичка истраживања, јер је, на пример, *Спис о сновима* (једин. 112) филозофски, неоплатоничарски трактат док је *Похвала ћелавости* (једин. 131) сасвим другачији текст, склон „духовитом искораку“. Контрастивна анализа је могућа и на нивоу Синесијевог условно речено свакодневног „говора“ ако се тако схвати његова преписка, без обзира што вероватно није била намењена објављивању (једин 115, 118 и 119). И „староатички“ и дорски дијалекат су били другачији, необични и далеки у односу на књижевни стил његове епохе, разумљиви само високообразованим људима, јер се ниједним више није

говорило у Синесијево време него се њиме само писало, што је управо карактеристика грчке катаревусе, извештаченог или, експлицитније по Психарију, „наказног“ језика, који је далеко и од класичног и од модерног грчког језика. Без обзира који је дискурс у питању, Синесијеви текстови захтевају од преводиоца не само минуциозну филолошку анализу и критику текста него и исцрпне коментаре, тумачења и објашњења (који се вреднују као научни радови и на Филозофском факултету у Београду). Лукијан Мушицки, који је с невероватном лакоћом писао на два „сродна“ језика, на „славенском“ и на „с(е)рпском“, био је подстицај да се др Милена Јовановић определи за истраживање Синесија из Кирене. Питање диглосије и стила Л. Мушицког треба, међутим, сагледати у светлу његове тежње да помири оба језика, један национални и говорни, и други, традиционални, књижевни "славенски" језик, што је по интенцијама ближе Психарију.

Студија *Грчки и српски језик (питања транскрипције имена)* разматра практичну примену истраживања која имају као предмет савремени грчки језик (једин. 126). Иако у наслову стоји да је реч о транскрипцији грчких имена, др Милена Јовановић заправо предлаже да се превазиђу, како она каже, неспоразуми које код нас изазива питање изговора оба класична језика: класични или традиционални. Питање изговора заправо и не постоји, јер је класични изговор релевантан само за оригиналне текстове, што би значило да је „неупотребљив“ пре свега за латинизоване грчке речи, јер је традиционални (тј. схоластички) латинитет имао битну улогу у трасферу грчких речи у европске језике, па сходно томе и у српски. Пошто је важније разрешити питање терминологије у науци и образовању него проблем изговора, који то заправо и није, довољно је придржавати се до сада усвојених облика, с једне стране, и примењивати следећи модел за стварање (нових) термина: латинизована грчка или изворна латинска реч у традиционалном изговору прилагођена за српски језик.

Радови *Nouvelles approches dans l'enseignement de langues classiques au niveau universitaire* (једин. 130), *Klasični grčki jezik u savremenoj visokoškolskoj nastavi* (једин. 134) и *Класични језици и српски као страни језик* (једин. 137) баве се теоријским и практичним питањима наставе класичних језика на универзитетском нивоу, имајући у виду да се на Филолошком факултету класични грчки изучава као теоријско-методолошки и академско-општеобразовни предмет, а латински као стручно-апликативни и академско-општеобразовни предмет у корелацији са другим језицима.

Књига *Где извире бескрај све је целина* (једин. 92) користи се као приручник за предмете Грчка књижевност 1 и 2 на Филолошком факултету БУ, као и уџбеник Латински за правнике (једин. 125) за предмете Латински језик 1 и 2 (уз слободан приступ њеним публикацијама и дидактичким материјалима у електронској форми на сајту Катедре за неохеленске студије Филолошког факултета БУ).

Стручни рад

Др Милена Јовановић је учествовала у веома значајном пројекту под називом *Филогловија+* (Institute for Language and Speech Processing, Marousi, Athens-Greece /Ινστιτούτο Επεξεργασίας του λόγου, Ερευνητικό Κέντρο „Αθηνά“, мај 2009), који има за циљ унапређивање неохеленских студија на Филолошком факултету БУ; она је суделовала у редиговању српског текста у оквиру овог пројекта, који је намењен учењу модерног грчког језика као страног.

Редиговала је и у целини усагласила са научним достигнућима *Граматику латинског језика* ван. проф. др Бојане Шијачки-Маневић (2009). Осим тога била је више пута рецензент уџбеника латинског језика за студенте медицине, за ученике медицинске школе и за ученике првог и другог разреда гимназије.

МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ ДРУГИХ УСЛОВА ЗА РАД УТВРЂЕНИХ ЗАКОНОМ (СПОСОБНОСТ ЗА НАСТАВНИ РАД)

Од 2003. године др Милена Јовановић предаје на Филолошком факултету БУ у звању доцента, а од 2011. у звању ванредног професора, следеће академско-општеобразовне, теоријско-методолошке и научно-стручне предмете: на основним академским студијама Класични грчки језик (како по старом, тако и по новом реформисаном плану и програму), Грчку књижевност I и II (стари план и програм), Грчку књижевност 1- 4 (реформисани план и програм) и Латински језик 1- 4 (реформисани план и програм). На дипломским академским студијама (мастер) држи следеће предмете: Рецепција грчке књижевности код Срба и Примењена лингвистика и учење и усвајање грчког језика, док на докторским академским студијама држи наставу из предмета Терминологија и терминографија. Изабрана је за управника Катедре за неохеленске студије октобра 2004. године.

Позитивно мишљење студената исказивано је у формалним анкетама које је спроводио Филолошки факултет БУ на основу Правилника о студентском вредновању педагошког рада наставника и сарадника.

Показала се као веома активан и предан сарадник у свим пословима везаним за реформу високог образовања (писање Стандарда и других докумената неопходних за акредитацију Студијског програма „Језик, књижевност, култура“). Успоставила је сарадњу са многим универзитетима у земљи и иностранству, а нарочито са универзитетима у Републици Грчкој и Републици Кипар (гостујући професори из Грчке, са Кипра, из Немачке). Проширила је иначе успешну сарадњу са надлежним Министарствима Републике Грчке у вези са ангажманом лектора чији рад она финансирају.

Као управник Катедре за неохеленске студије др Милена Јовановић је инсистирала да се *болоњски процес* одмах примени на начин који је најбољи за Катедру, тако да су од почетка (2006) планови и програм успешно реформисани у складу са Заједничким европским оквиром за језике, учење, наставу и евалуацију живих (и класичних) језика. О успешности нових курикулума и о квалитету рада најбоље сведоче високе оцене студената који су приступили екстерној провери знања грчког језика – Елиноматија (за целокупну организацију испита надлежно је Министарство просвете и вера Републике Грчке).

У изборном периоду, као и раније, др Милена Јовановић је показала изузетну савесност у обављању наставних задатака. Посебно треба истаћи њен рад са студентима у обављању индивидуалних консултација и прегледу њихових радова, пружање помоћи електронским путем студентима који из здравствених разлога не могу похађати наставу, писање препорука за учење језика или студирање у иностранству, као и сваку другу помоћ коју непрекидно и предусретљиво указује студентима (на сајту Катедре, чију је израду др Милена Јовановић организовала, студенти могу наћи готово све информације и путем мејла добити оне којих тамо нема). На њену иницијативу успостављени су критеријуми за давање препорука студентима који желе да конкуришу за стипендије, тако да најбољи студенти иду на најквалитетније курсеве, а најсиромашнији добијају помоћ према могућностима Катедре да је обезбеди. Инсистирањем на квалитету и стрпљивим радом студенти БУ постижу у свим приликама где суделују најбоље резултате (на провери знања грчког језика, на ИМХА стипендији, итд.).

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР ДР МИЛЕНЕ ЈОВАНОВИЋ У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА

На основу свега изложеног, са задовољством предлагемо Изборном већу Филолошког факултета БУ да др Милену Јовановић изабере у звање редовног професора за наставно-научну област Неохеленистика (предмет Грчки језик и књижевност).

У Београду,
23. 01.2015.

Др Весна Половина,
редовни професор Филолошког факултета БУ

Др Александра Вранеш,
редовни професор Филолошког факултета БУ

Др Слободан Грубачић,
професор емеритус Филолошког факултета БУ

Др Александар Лома,
редовни професор Филозофског факултета БУ